

ravno mi, ki imamo bore malo koristi od nje, ne čutimo se prisiljenih. Z odličnim spoštovanjem, več markovskih fantov. Sv. Marko, 17. kimovca 1900.

To pismo ni „več markovskih fantov“ spisalo, ampak duhovni gospodje, in tem odgovorimo sledeče: 1. Kdor ne časti cesarskega namestnika, ne časti tudi cesarja. 2. Nismo kmetom namignili, nemške zastave nositi, ampak cesarske v čast ces. namestniku. Slovenski kmečki sin se je tolikokrat pod črno-rumeno zastavo hrabro bojeval, in bi ji tudi pri tej priliki čast priznati znal. 3. Ne „konji bi se preveč vtrudili“ in tudi ne drugi izgovori, je vzrok izostanja, ampak ščuvalci, sovražniki domovine in prijatelji Rusov in gospodje duhovniki, kateri kmetu vsako veselje ogrenijo, čez vse obrekujejo in celo cesarskega namestnika ne spoštujejo.

Gospodarske stvari.

(K narejanju sadnega mošta.) Kmetje, ako začnejo enkrat prešati, prešajo sadje skoz 3 do 4 tedne kar naprej brez da bi k temu rabljeno orodje kakor: prešo, mečkalnico, korito, kamen, drugi les in železnino do dobra osnažili. Jako potrebno je torej, da se vse to dobro izpere na vsake tri ali pet dnij, da kake stare droži na teh posodah ne ostaneje in ne pridejo v mošt. Droži, ki se v najdaljšem času petih dnij iz posod ne osnažijo, se, ker se na zraku v 6—8 dnevih že skisajo, in ako le količkaj take kisline v mošt pride, bode ves mošt kisel. Dalje se priporoča, da je boljše, ako se mošt ne pusti v odprtih sodih kipeti, ampak se namesto z vehe pokrije z žakljicem iz platna ali bebercajga, ki naj bo kake 4 palce širok in 6 palcev dolg, v katererega se natlači izprani sviž (vodni pesek.) Tako pokrivalo zabrani, da ne gre zrak v sod, pusti pa vendar plin (gaz), ki se pri kipenju nareja, iz soda ven. To se priporoča posebno zategadelj, ker je le malo kmetov, ki bi drože, ki jih kipenje pri odprtem sodu ven meče, od istega vsaki dan osnažili, in tako zabranili, da mošt kisel ne postane. Pri takem kipenju pa sod ne sme biti poln, ampak more 6—8 litrov manjkati. Ker so nekatera jabolka bolj kisle kot druge, se priporoča, k ne dosti sladkemu, moštu nekoliko sladkorja pridjati. Eno kilo sladkorja naredi na 100 litrov 1 procent. Ako ima mošt le 10 procentov sladkorja v sebi, je dobro, ako se mu na 100 litrov 2 kili sladkorja pridene, in tako ima potem 12%. Ker bodejo kmetje letos prav veliko sadnega mošta narejali, naj nikar ne pozabijo razen današnjega tudi na naše prešnje, v štev. 5 „Štajerca“ objavljeno navodilo o napravljanji sadnega mošta. Ponavljamo še enkrat: delajte, ako hočete čez par let letošnji mošt lahko in dobro prodati, kar le mogoče snažno in ne prilivajte takemu moštu, ki ga mislite za poznejšo prodajo ohraniti, tudi ne kaplje vode.

(Oddaja gozdnih drevesc.) V svrhu pogozdovanja oddajajo se od državnega gozdnega vrta v Celju eden

milijon različne vrste iglastih drevesc po naslednji ceni in sicer velja: 1000 komadov 3 letnih smrek 4 K, 1000 komadov 2 letnih mecesnov 4 K, 1000 komadov 2 letnih belih borov 3 K, 1000 komadov 2 letnih črnih borov 3 K. Prijave za dobavo rečenih gozdnih drevesc sprejemata c. kr. okrajno gozdarsko nadzorstvo v Celju, c. kr. deželno gozdarsko nadzorstvo v Gradcu in sicer za pomladno pogozdovanje do 15. januarija, za jesensko pogozdovanje do 30. dne septembra vsakega leta. Neimovitim gozdnim lastnikom oddajajo se gozdna drevesca brezplačno, to je: povrniti se morajo le stroški za kapanje, zavitek in prevoznjo. Na kolka prostora prošnjah neimovitih lastnikov mora občinski urad rečno potrditi njih neimovitost. Natanko naj se povedo števila in vrsta zahtevanih drevesc, našli prošnjika (pošta ali železnična postaja), kamor se drevesca pošljejo.

(Jesihova kislina [špric] je strup!) Že nekaj časa sem se sliši vedno o kakem slučaju o zastrupljenju jesihovo kislino, tako da se ne samo sodišča, ampak tudi časnikarstvo dolžnega čuti, tej stvari na prestopiti. Šele pred kratkem, dne 5. julija vršila se kazenska obravnava, pri kateri je bila ena graščica krčmarica na 2 mesca zapora obsojena, ker jesihove kisline ni dosti varno shranila, tako da je nek obližni deček do steklenice prišel in iz nje en požirek popredil in vsled tega v 24 urah v groznih bolečinah umrl. Vidi se nam toraj primerno, o tej stvari, ki že toliko nesreč povzročila, par besed spregovoriti. Jesihova kislina stoji z našimi domačimi naravnimi pridelki kakor vinski jesih, sadni jesih, jesihov esenc i. t. d. v velikem nasprotju, ker ona se nareja v kemičnem potu lesnega destiliranja in postane užiten in kot jesih vporabljen le takrat, ako se jo pomeže z 20—30kratno veličino vode.

V okusu je jesihova kislina daleč zadej za našimi domačimi po naravnem potu kipenja prirejenimi jesihmi, ona tudi takrat ni zdrava, če tudi se jo ja razredči, zraven vsega tega pa pride vedno dražje stati, kakor domači jesih. Jesihova kislina sama v sebi, to je, nerazredčena pa je strup, katerega nikoli dovolj varno shraniti ne moremo.

Ako k gornemu obžalovanju vrednemu slučaju še dodamo, da je na Kranjskem v okraju Trebelno dne 25. maja letos en otrok svoji materi steklenico s tako tekočino vzel in iz nje pokusil, mreti mogel in da je v Mühlhausenu neki delavec, ki te jesihove kisline ni dosti razredčil, mogel za svojo neprevidnost po 4 dneh svoje življenje dati, mislimo, da nam tem ni treba dalje govoriti, čeravno bi o tej jesihovi kislini lahko še veliko pisali.

